

**การวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทงานสอบสวน:
ตำรวจและอัยการในประเทศญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และอินเดีย**
**COMPARATIVE ANALYSIS OF CRIMINAL INVESTIGATION ROLES:
INQUIRY OFFICERS AND PUBLIC PROSECUTORS IN JAPAN, SOUTH KOREA AND INDIA**

พรณชญา ศิริวรรณบุศย์

Punchada Sirivunnabood

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University

นันท์รพัช ไชยอักรพงศ์

Nanrapat Chaiakaraphong

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Faculty of Social Sciences, Kasetsart University

จิตติธิดา ธิติธรรมพุกษ์

Dittita Tititampruk

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University

* Corresponding Author E-mail: nanrapat.c@ku.th

Received May 24, 2023; Revised July 9, 2023; Accepted August 29, 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบงานสอบสวนของตำรวจและอัยการในประเทศญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และอินเดีย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร โดยรวบรวมและศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ จากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ เพื่อพิจารณาเปรียบเทียบและนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระบบงานสอบสวนคดีอาญาของประเทศญี่ปุ่นและอินเดียมีตำรวจเป็นผู้รับผิดชอบหลัก โดยที่อัยการจะให้คำแนะนำในการรวบรวมพยานหลักฐานแก่ตำรวจเท่านั้น ในขณะที่ระบบงานสอบสวนคดีอาญาของประเทศเกาหลีใต้มีอัยการเป็นผู้รับผิดชอบหลัก โดยที่มีตำรวจเป็นผู้ช่วยสนับสนุนการดำเนินงานสืบสวนสอบสวนให้แก่อัยการ และ 2) กระบวนการงานสอบสวนคดีอาญาของประเทศญี่ปุ่นและอินเดีย พบว่าหากตำรวจพบหรือได้รับแจ้งว่ามีการกระทำความผิดทางอาญาเกิดขึ้น ตำรวจสอบสวนมีหน้าที่รวบรวมพยานหลักฐาน จัดทำสำนวนการสอบสวนที่เกี่ยวข้องทั้งหมดส่งให้แก่อัยการ หากแต่อัยการของประเทศญี่ปุ่นจะเป็นผู้ลงความเห็นสั่งฟ้อง/ไม่ฟ้องคดีอาญา ทั้งยังสามารถสอบสวนคดีอาญาได้ด้วยตัวเอง และมีอำนาจตามกฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่สอบสวนคดีอาญาโดยอิสระ ในขณะที่อัยการของประเทศอินเดียจะเป็นผู้จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ในรูปแบบคำฟ้องคดีอาญา เพื่อให้ตำรวจสอบสวนนำไปส่งให้แก่ศาล เพื่อดำเนินการขั้นต่อไป ในขณะที่กระบวนการงานสอบสวนคดีอาญาของประเทศเกาหลีใต้จะเริ่มต้นเมื่อตำรวจสามารถคุมตัวผู้ต้องหาได้ โดยตำรวจจะทำการสืบสวนสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานให้ได้มากที่สุด โดยที่อัยการจะเข้ามามีส่วนร่วมในการสอบสวนคดีตั้งแต่เบื้องต้น และจัดทำบันทึกคำให้การเพื่อนำไปใช้ประกอบการจัดทำสำนวนสอบสวนให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์มากที่สุดเพื่อลงความเห็นสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องคดีต่อไป

คำสำคัญ: คดีอาญา, งานสอบสวน, ตำรวจ, เปรียบเทียบ, อัยการ

Abstract

This research article aimed to compare the roles of inquiry officers and public prosecutors in criminal investigations in Japan, South Korea, and India. This study employed documentary research to examine secondary data from reliable sources in both Thai and English. Content analysis was conducted to facilitate a comparative analysis between the three countries.

The research results were found as follows: 1) inquiry officers in the Japanese and Indian criminal justice systems assumed the primary responsibility in the criminal investigation process. In these countries, public prosecutors primarily provided guidance and assistance to the inquiry officers, particularly in evidence collection. Conversely, the South Korean criminal justice system had been predominantly led by public prosecutors, with support from inquiry officers. 2) In the Japanese and Indian criminal justice systems, inquiry officers were obligated to collect evidence and file criminal case reports to the public prosecutors upon discovering or receiving information about new criminal cases. Japanese public prosecutors possessed the authority to independently and lawfully issue prosecution or non-prosecution orders and conduct investigations. Meanwhile, Indian public prosecutors produced a final report as a prosecution order, subsequently delivered to the court by the inquiry officers for further proceedings. In South Korea, on the contrary, the criminal investigation process began once the inquiry officers apprehended an alleged offender. Accordingly, the inquiry officers conducted investigations and gathered evidence as much as possible. South Korean public prosecutors were also involved in the process from the initial stage, recording testimonies that contributed to an accurate and comprehensive criminal case report before issuing a prosecution or non-prosecution order.

Keywords: Criminal cases, Criminal investigation, Inquiry officers, Comparative, Public prosecutors

บทนำ

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมากระบวนการสอบสวนของประเทศไทยถูกตั้งคำถามจากประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคดีสำคัญ ๆ พร้อมทั้งเกิดการเรียกร้องให้มีการปฏิรูปกระบวนการสอบสวนอยู่หลายครั้ง เพื่อให้งานสอบสวนเกิดความเป็นธรรม โปร่งใส ไม่ถูกแทรกแซงจากนักการเมือง หรือผู้มีอำนาจ โดยการปฏิรูปดังกล่าวควรต้องส่งเสริมให้พนักงานสอบสวนสามารถเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพได้ คดีต่าง ๆ ไม่ถูกละทิ้ง ที่ผ่านมามีการนำเสนอแนวทางการปฏิรูปกระบวนการสอบสวนผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น ให้งานสอบสวนแยกออกจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติอย่างแท้จริง หรือให้งานสอบสวนย้ายไปอยู่ในหน่วยงานการกำกับดูแลของอัยการ หรือให้มีการทำงานร่วมกันระหว่างพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ และอัยการ (พรรณชญา ศิริวรรณบุศย์, 2559) หรือแม้กระทั่งมีการเสนอแนวทางการยกระดับบทบาทอัยการในงานสอบสวนคดีอาญา 3 แนวทาง คือ แนวทางที่ 1 อัยการเข้ามามีบทบาทในฐานะผู้รับผิดชอบการสอบสวนตั้งแต่เริ่มต้น โดยให้อัยการมีอำนาจพิจารณาเลือกคดีที่จะรับผิดชอบสอบสวนในภายหลัง แนวทางที่ 2 อัยการเข้ามามีบทบาทในฐานะผู้ร่วมสอบสวนคดีอาญาทุกคดีตั้งแต่เริ่มต้น หรือ แนวทางที่ 3 อัยการเข้ามามีบทบาทในฐานะผู้ร่วมสอบสวนคดีอาญาที่มีลักษณะเฉพาะหรือมีอัตราโทษสูง ตั้งแต่เริ่มต้น ซึ่งแต่ละแนวทางต่างมีข้อดีและข้อเสียที่ต่างกัน (พรรณชญา ศิริวรรณบุศย์ และคณะ, 2565)

การดำเนินงานสอบสวนคดีอาญาของต่างประเทศ พบว่ากระบวนการสอบสวนคดีอาญาแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ (1) ระบบงานสอบสวนที่รับผิดชอบโดยหน่วยงานตำรวจ เช่น อังกฤษ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และ (2) ระบบงานสอบสวนที่รับผิดชอบโดยหน่วยงานอัยการ เช่น เยอรมนี ฝรั่งเศส สกอตแลนด์ (พรรณชญา ศิริวรรณบุศย์ และคณะ, 2557) การศึกษาข้อมูลงานสอบสวนคดีอาญาของตำรวจและอัยการของต่างประเทศ จะช่วยให้มีข้อมูลประกอบการพิจารณา (ร่าง) พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา พ.ศ. อีกทั้งพัฒนา ปรับปรุง งานสอบสวนคดีอาญาของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพ และสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้อย่างแท้จริง

บทความวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาเปรียบเทียบงานสอบสวนของตำรวจและอัยการในประเทศญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และอินเดีย โดยงานสอบสวนของตำรวจและอัยการในประเทศญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ได้รับการยอมรับจากนานาประเทศถึงควมมีประสิทธิภาพของการดำเนินคดีอาญา อัตราการเกิดอาชญากรรมน้อยกว่าหลายประเทศที่มีลักษณะ/บริบททางสังคมคล้าย ๆ กัน (COP'S Magazine, 2560) อีกทั้งประเทศอินเดียเป็นหนึ่งในทวีปเอเชียที่ใช้กฎหมายจารีตประเพณี (ยกเว้นรัฐกัวและดินแดนสหภาพของดามันและดีอู) ที่สามารถนำมาใช้เปรียบเทียบกับประเทศญี่ปุ่นและเกาหลีที่ใช้ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร อีกทั้งมีเอกสารภาษาไทยที่ทำการศึกษางานสอบสวนของตำรวจและอัยการของอินเดียน้อยมาก

โดยบทความวิจัยนี้จะนำเสนอให้เห็นถึงผลการเปรียบเทียบของทั้ง 3 ประเทศใน 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ (1) หน่วยงานรับผิดชอบหลักในงานสอบสวนคดีอาญา (2) อำนาจ/บทบาทหน้าที่ (3) กระบวนการสอบสวน และ (4) หน่วยงานตรวจสอบกระบวนการสอบสวน เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม นักวิจัยด้านอาชญาวิทยาและบริหารงานยุติธรรม หรือผู้ที่สนใจมีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับงานสอบสวนคดีอาญาของตำรวจและอัยการในบริบทต่างประเทศ เพื่อที่ในอนาคตสามารถนำข้อมูลนี้ไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนางานสอบสวนคดีอาญาของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพ และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนได้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบงานสอบสวนของตำรวจและอัยการในประเทศญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และอินเดีย

การทบทวนวรรณกรรม

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับบทความวิจัยนี้ คือ แนวคิดเกี่ยวกับงานสอบสวน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับงานสอบสวน

แนวคิดเกี่ยวกับงานสอบสวน การสอบสวนคดีอาญาพบว่าประเทศโดยส่วนใหญ่จะมอบหมายงานสอบสวนคดีอาญาให้พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจเป็นผู้ดูแลคดีที่เกิดขึ้น เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจมีภารกิจสำคัญในการรักษาความสงบเรียบร้อยให้แก่ประชาชน และควบคุมอาชญากรรมให้คนในสังคมปลอดภัยจากอาชญากรรม ถือเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินคดีชั้นตำรวจซึ่งใช้กระบวนการสอบสวนเป็นเครื่องมือค้นหาและพิสูจน์ความจริงเพื่อชี้ขาดคดีเบื้องต้น หรือใช้เป็นฐานข้อเท็จจริงในการชี้ขาดคดีของศาล (กรมสอบสวนคดีพิเศษ, 2559; สันติ ผิวทองคำ, 2564)

ความหมายของงานสอบสวน พรณชญา ศิริวรรณบุศย์ (2559) นิยามว่า “การสอบสวน” คือ กระบวนการรวบรวมพยานหลักฐาน ทั้งพยานบุคคลพยานเอกสาร และพยานวัตถุ ที่พบในที่เกิดเหตุตามที่มีผู้ได้แจ้ง/กล่าวหาไว้ โดยพนักงานสอบสวน อีกทั้งการดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดีที่เกิดขึ้นตามขอบเขตอำนาจของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กฤษณพงศ์ พุตระกูล (2564) จัดทำบทวิเคราะห์ประกอบการพิจารณากฎหมายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร “การวิเคราะห์ (ร่าง) พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา พ.ศ.” ซึ่งมีการศึกษาเปรียบเทียบการเข้ามามีส่วนร่วมของอัยการในการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจในงานสอบสวนตามหลักมาตรฐานสากลใน 5 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น เยอรมนี และอังกฤษ โดยพบว่า อัยการในสหรัฐอเมริกาได้รับการเลือกตั้งมาจากประชาชน จึงสามารถใช้ดุลยพินิจได้อย่างกว้างขวาง ในขณะที่ประเทศฝรั่งเศส ระบบการสืบสวนคดีอาญาของฝรั่งเศสมีการถ่วงดุลและตรวจสอบกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ มีการประสานงานและถ่วงดุลอำนาจในการตรวจสอบระหว่างตำรวจฝ่ายคดี อัยการ และผู้พิพากษาไต่สวน ในทำนองเดียวกันกับประเทศเยอรมนี โดยอัยการในเยอรมนีเป็นผู้ควบคุมการสอบสวน โดยมีตำรวจเป็นผู้ช่วยในการแสวงหา รวบรวมพยานหลักฐานในคดีต่าง ๆ แต่การทำงานของตำรวจเยอรมนียังมีความเป็นอิสระสูง สะท้อนให้เห็นถึงความร่วมมือระหว่างอัยการและเจ้าหน้าที่ตำรวจ นอกจากนี้การสอบสวนคดีอาญาของประเทศญี่ปุ่น พบว่าอัยการได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายจากการถูกแทรกแซงจากอิทธิพลภายนอกและมีอำนาจสอบสวนคดีอาญาทุกประเภท ในขณะที่อัยการในประเทศอังกฤษไม่มีอำนาจในการสอบสวนด้วยตนเอง เนื่องจากการดำเนินคดีอาญาโดยทั่วไปในประเทศอังกฤษเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจแทบทั้งสิ้น

จากการทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับงานสอบสวนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น พบว่างานสอบสวนคดีอาญาเป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่มีความสำคัญมากต่อกระบวนการยุติธรรมเพื่ออำนวยความยุติธรรมให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบจากอาชญากรรมที่เกิดขึ้น ทั้งการรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ

ที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญของตำรวจ อีกทั้งความรู้ทางกฎหมายของอัยการ เพื่อดำเนินการให้ได้
สำนวนการสอบสวนที่มีความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ ไปสู่การพิจารณาตัดสินในชั้นศาลต่อไป

นานาประเทศต่างมีระบบงานสอบสวนคดีอาญาและดำเนินการโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่แตกต่างกัน
ไปตามบริบทและระบบกฎหมายของแต่ละประเทศ ฉะนั้นบทความนี้จะแสดงให้เห็นถึงข้อมูลของ
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก อำนาจ/บทบาทหน้าที่ กระบวนการสอบสวน และหน่วยงานตรวจสอบ
กระบวนการสอบสวนของประเทศญี่ปุ่น อินเดีย และเกาหลีใต้ต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นงานวิจัยเชิงเอกสาร คณะผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด
เกี่ยวกับงานสอบสวนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร ด้วยการรวบรวมและศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data)
จากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ หนังสือ
บทความวิชาการ บทความวารสาร รายงานวิจัย วิทยานิพนธ์ เป็นต้น เพื่อทบทวนข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
งานสอบสวนคดีอาญาของตำรวจและอัยการ 3 ประเทศ ได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และอินเดีย

หลังจากนั้นคณะผู้วิจัยจะนำข้อมูลข้างต้นมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) ใน 3 ลักษณะ
คือ การตีความข้อมูล (interpretation) การเปรียบเทียบข้อมูล (constant comparison) และการ
สังเคราะห์ข้อมูล (data synthesis) เพื่อพิจารณาเปรียบเทียบ 4 ประเด็น ได้แก่ (1) หน่วยงานรับผิดชอบหลัก
(2) อำนาจ/บทบาทหน้าที่ (3) กระบวนการสอบสวน และ (4) หน่วยงานตรวจสอบกระบวนการสอบสวน
และผลวิจัยด้วยการบรรยายเชิงพรรณนา

ทั้งนี้ บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการ “บทบาทพนักงานอัยการในการสอบสวนคดี
เพื่อการถ่วงดุลในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา: จากปัจจุบันสู่อนาคต” โดยได้รับคำรับรองจาก
คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน (Institution Review Board: IRB) สาขาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
เลขที่ MUSSIRB 2021/132 (B1)

ผลการวิจัย

ผลการเปรียบเทียบงานสอบสวนของตำรวจและอัยการในประเทศญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และอินเดีย โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเด็น พบว่า

(1) หน่วยงานรับผิดชอบหลัก

ประเทศญี่ปุ่น

ในประเทศญี่ปุ่นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบด้านงานสอบสวนคือ “สำนักงานตำรวจแห่งชาติ” (Keisatsuchou Nation Police Agency) ซึ่งกำกับดูแลโดยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ภายใต้ขอบเขตอำนาจตามพระราชบัญญัติตำรวจ พ.ศ. 2497 (Keisatsuhou, Police Act 1954) ถึงแม้จะมีคณะกรรมการความปลอดภัยทางสาธารณะแห่งชาติ (National Public Safety Commission) เป็นผู้ตรวจสอบสำนักงานตำรวจแห่งชาติอีกที่ แต่คณะกรรมการฯ ดังกล่าวก็ไม่มีอำนาจควบคุมดูแลสำนักงานฯ โดยตรง เพื่อรักษาอิสรภาพในการดำเนินงานของสำนักงานฯ ทั้งนี้สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะถูกแบ่งออกเป็นสองระดับ ได้แก่ ระดับจังหวัด และมหานคร ซึ่งต่างรับผิดชอบภายในพื้นที่ของตน ภายใต้การตรวจสอบจากคณะกรรมการรักษาความปลอดภัยจังหวัดหรือมหานครอีกที่ (กิตติพงษ์ กิตยารักษ์, 2550, หน้า 99–100; หริส เสรีวิสัย, 2566)

ประเทศเกาหลีใต้

ในประเทศเกาหลีใต้สำนักงานอัยการ (Public Prosecutor's Office) คือหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบงานสอบสวน โดยเป็นหน่วยงานอิสระที่อยู่ภายใต้กระทรวงยุติธรรม สำนักงานอัยการประกอบด้วย สำนักงานอัยการสูงสุด (Supreme Public Prosecutor's Office) สำนักงานอัยการชั้นศาลสูงทั้ง 5 แห่ง (High Public Prosecutor's Offices) สำนักงานอัยการเขต 12 แห่ง (District Public Prosecutor's Offices) และสำนักงานสาขาอีก 40 แห่ง (ข้อมูลจากปี พ.ศ. 2540) ในแต่ละสำนักงานอัยการจะมีหัวหน้าอัยการและรองหัวหน้าอัยการเป็นผู้ดูแลกำกับการทำงานของเจ้าพนักงานภายในสำนักงาน ได้แก่ ผู้อำนวยการแผนกต่าง ๆ และอัยการในแต่ละแผนก นอกจากนี้ยังมีสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ทำหน้าที่ประสานงานและให้ความร่วมมือด้านการสอบสวนคดีอาญาร่วมกับสำนักงานอัยการด้วย (Lee, 1998)

ประเทศอินเดีย

อ้างอิงตามกฎหมายว่าด้วยตำรวจอินเดีย ปี ค.ศ. 1861 (Indian Police Act 1861) หน่วยงานตำรวจมีหน้าที่รับผิดชอบสอบสวนและดำเนินคดีอาญา ต่อมา ในปี ค.ศ. 1946 รัฐบาลอินเดียได้จัดตั้ง “สำนักงานสอบสวนกลาง” (Central Bureau of Investigation: CBI) ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งหน่วยงานตำรวจพิเศษเดลี (Delhi Special Police Establishment Act 1946) ซึ่งทำการสอบสวนคดีระหว่างมลรัฐหรือคดีที่ได้รับอนุญาตให้สืบสวนสอบสวนจากรัฐบาลของแต่ละมลรัฐ นอกจากนี้ ยังมีหน่วยงานสอบสวนคดีพิเศษอื่น ๆ ที่ถูกจัดตั้งโดยรัฐบาลกลาง เช่น กรมศุลกากร กรมภาษีรายได้ คณะกรรมการบังคับใช้กฎหมาย ฯลฯ ซึ่งสามารถทำการสอบสวนคดีและส่งฟ้องต่อศาลในคดีที่อยู่ภายใต้ขอบเขตอำนาจรับผิดชอบของตน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าประเทศอินเดียมีทั้งหน่วยงานตำรวจที่สอบสวนคดีภายในมลรัฐ และหน่วยงานสอบสวนต่าง ๆ จากส่วนกลางดังที่ระบุไว้ข้างต้น (Sharma, n.d.; Raj, P. and Yadav, S., 2020)

(2) อำนาจ/บทบาทหน้าที่

ประเทศญี่ปุ่น

อัยการมีหน้าที่ให้คำแนะนำในการดำเนินการฟ้องแก้ตำรวจสอบสวน ทั้งนี้อัยการสามารถเข้าร่วมการสอบสวนเพิ่มเติม หรือสั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำการสอบสวนหรือรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องดำเนินงานตามคำแนะนำหรือคำสั่งของอัยการ (ศิระ บุญภินันท์, 2555) อย่างไรก็ตามอัยการสามารถสอบสวนคดีอาญาด้วยตัวเอง โดยอัยการได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายจากการถูกแทรกแซงโดยอิทธิพลภายนอก และมีอำนาจตามกฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่สอบสวนคดีอาญาโดยอิสระ (กฤษณพงศ์ พุตระกูล, 2564)

เจ้าหน้าที่ตำรวจมีหน้าที่ปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค 2 การดำเนินคดีขั้นต้น หมวด 1 ว่าด้วยการสอบสวน มาตรา 189-246 ซึ่งอาจทำการประสานงานร่วมกับหน่วยงานสอบสวนอื่น ๆ อาทิ หน่วยงานป้องกันชายฝั่งกรมควบคุมยาเสพติด ฯลฯ ที่มีอำนาจสอบสวนเพียงการกระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของงานของหน่วยงาน (ศิระ บุญภินันท์, 2555)

ประเทศเกาหลีใต้

อัยการมีบทบาทหน้าที่หลักในการสอบสวนคดีอาญา ไม่เพียงแต่จะทำการสอบสวนคดีด้วยตัวเองแล้ว ยังมีหน้าที่ดูแลกำกับและให้คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจในการดำเนินการต่าง ๆ เช่น การออกหมายจับ หมายค้น หมายยึด และการพิจารณาคดีในชั้นสุดท้ายก่อนนำเสนอส่งฟ้องต่อศาล ซึ่งอัยการมีอำนาจในการใช้ดุลยพินิจว่าจะสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องผู้ต้องหา ถึงแม้ว่าโดยปกติแล้วเจ้าหน้าที่ตำรวจจะเป็นผู้ดำเนินการสอบสวนคดีต่าง ๆ แต่อัยการทำการสอบสวนคดีด้วยตัวเองในคดีที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่รัฐ คดีหนีภาษี คดีที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจ คดีที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา หรือคดีที่มีความซับซ้อนทางกฎหมายสูง เป็นต้น (Lee, 1998)

เจ้าหน้าที่ผู้ช่วยอัยการในแต่ละสำนักงานอัยการจะมีเจ้าหน้าที่ผู้ช่วย (Support Staff/Investigation Assistant) ที่ให้ความช่วยเหลือแก่อัยการในการสืบสวนสอบสวน การร่างและจัดเก็บเอกสาร การพิจารณาคดี เป็นต้น กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ผู้ช่วยอัยการเหล่านี้สามารถมีส่วนร่วมในการสืบสวนสอบสวนคดีโดยตรงหากมีคำสั่งจากอัยการ (Lee, 1998)

เจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยทั่วไปแล้วจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งของอัยการในการสอบสวนคดีอาญา กล่าวคือ ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยอัยการ หรือดำเนินการสอบสวนคดีอาญาภายใต้การกำกับดูแลของอัยการ ทั้งนี้หากอัยการพบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือดำเนินงานใด ๆ โดยมีขอบ อัยการสามารถขอให้หัวหน้าอัยการออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้นั้นยุติการสอบสวน หรือเปลี่ยนตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบได้ อย่างไรก็ตามเจ้าหน้าที่ตำรวจคดีอาญามีทั้งที่เป็นเจ้าหน้าที่ทั่วไปและเจ้าหน้าที่พิเศษ เจ้าหน้าที่ตำรวจทั่วไปอาจทำการสอบสวนคดีใด ๆ ก็ตามแต่เจ้าหน้าที่พิเศษอาจทำการสอบสวนคดีได้อย่างจำกัด โดยขึ้นอยู่กับความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของตน (Lee, 1998)

ประเทศอินเดีย

เจ้าหน้าที่ตำรวจในประเทศอินเดียมีอำนาจจับกุมสอบสวนการกระทำผิดที่ประจักษ์แล้ว (Cognizable Offences) เท่านั้น หากเป็นการกระทำผิดที่ยังไม่ประจักษ์ (Non-cognizable Offences) จะต้องมีการสั่งให้ดำเนินการสอบสวนจากศาลลงมาก่อน โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถสอบปากคำพยานและผู้ต้องหา ทำการค้นสถานที่ (ไม่จำเป็นต้องมีหมายศาลหากเป็นกรณีฉุกเฉินหรือเร่งด่วน) จับกุมผู้ต้องหา

เป็นต้น และหากทำการสอบสวนคดีเสร็จสิ้น เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ให้แก่ศาล ในกรณีเป็นคดีที่มีพยานหลักฐานพอเพียงชัดเจน (Prima Facie Case) รายงานฉบับสมบูรณ์จะถูก จัดทำในรูปแบบคำฟ้องคดีอาญาในชั้นศาลแขวง (Charge-Sheet) โดยผู้ต้องหาจะต้องไปขึ้นศาล ในกรณีที่ไม่มีหลักฐานเพียงพอ รายงานปิดคดีจะถูกจัดทำขึ้นในชั้นศาล (Sharma, 1997)

อัยการในประเทศอินเดียจะปรากฏตัวในศาล โดยเป็นผู้ถือหมายจับผู้ต้องหา หมายค้นเพื่อการ สืบค้นพยานหลักฐานจากศาล ส่วนงานสอบสวน รวมถึงบันทึกคำให้การของผู้ต้องหา หากผู้ต้องหาไม่ มาปรากฏตัวต่อหน้าศาล อัยการจะเป็นผู้ขอให้ส่งฟ้องผู้ต้องหาและทำการยึดทรัพย์ นอกจากนี้อัยการ ยังมีหน้าที่บันทึกคำแนะนำหรือข้อคิดเห็นของตนเองที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนคดีไว้ในแฟ้มเอกสาร ของทางตำรวจ (Sharma, n.d.; Raj and Yadav.. 2020)

(3) กระบวนการสอบสวน

ประเทศญี่ปุ่น

หากพบหรือได้รับแจ้งว่ามีการกระทำความผิดทางอาญาเกิดขึ้น ตำรวจสอบสวนมีหน้าที่รวบรวม พยานหลักฐาน และสอบปากคำผู้ต้องหา (ซึ่งอาจมาหรือไม่มาให้ปากคำก็ได้) ตามด้วยการบันทึก คำให้การเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้ผู้ต้องหาอ่านหรืออ่านให้ผู้ต้องหาฟัง โดยคำให้การจะต้องได้รับ การลงชื่อและตราประทับจากผู้ต้องหาเพื่อยืนยันว่าคำให้การที่บันทึกไว้ถูกต้อง หากต้องการค้น ตรวจสอบบุคคลหรือสถานที่ หรือยึดพยานหลักฐานบางอย่าง ตำรวจสอบสวนต้องขอหมายค้น หมายยึด หรือหมายตรวจจากศาลก่อนล่วงหน้า เว้นแต่จะมีหมายจับผู้ต้องหารายนั้นแล้ว จึงจะสามารถ ดำเนินการข้างต้นได้ในทันที เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการรวบรวมพยานหลักฐาน ตำรวจสอบสวนต้องส่ง บันทึกเอกสารและพยานหลักฐานทั้งหมดที่เกี่ยวข้องให้แก่อัยการอย่างไม่รอช้า (ศิระ บุญอินทร์, 2555)

ประเทศเกาหลีใต้

ในประเทศเกาหลีใต้กระบวนการสอบสวนคดีอาญาจะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของอัยการเป็นหลัก ถึงแม้ว่าอัยการจะเป็นผู้รับผิดชอบหลักโดยกฎหมาย แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจกลับเป็นผู้ดำเนินการสืบสวน สอบสวนคดีส่วนใหญ่ด้วยตนเอง (ร้อยละ 96 ของคดีที่ได้รับการบันทึกทั้งหมด) อย่างไรก็ตามอัยการ ในเกาหลีใต้มีส่วนร่วมในการสอบสวนคดีตั้งแต่เบื้องต้น โดยบันทึกคำให้การที่บันทึกโดยอัยการถือเป็น หลักฐานพยานที่แข็งแกร่งอย่างมากในชั้นศาล การสืบสวนสอบสวนจากเอกสาร (Paper Trial) ถือเป็น เรื่องปกติ บันทึกการสอบปากคำและคำสารภาพถือเป็นพยานหลักฐานที่สำคัญที่สุด เว้นแต่พบว่า มีการใช้การข่มขู่ ทรมาณ หรือดักฟัง ในการให้มาซึ่งพยานหลักฐาน เมื่อกระบวนการสอบสวนคดีเริ่มต้นขึ้น เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถคุมตัวผู้ต้องหาไว้ได้เป็นเวลา 10 วัน โดยอัยการต้องเป็นผู้ขอหมายศาล หลังจากที่ถูกผู้ต้องหาถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจส่งตัวมายังสำนักงานอัยการ ผู้ต้องหาอาจถูกคุมตัวต่อได้ถึง 20 วัน เพื่อรับการสอบสวนจากอัยการต่อไปว่าสมควรถูกสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้อง (Pyo & Rhee, 2007)

ประเทศอินเดีย

กระบวนการสอบสวนคดีอาญาในประเทศอินเดียเริ่มต้นจากการรับเรื่องราวร้องทุกข์หรือพบเห็น การกระทำความผิดที่ประจักษ์แล้ว ตามด้วยการสืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดดังกล่าวในเบื้องต้น โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ หากไม่มีการดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถ ดำเนินการสืบสวนสอบสวนได้อย่างเหมาะสม พนักงานฝ่ายปกครองอาจเป็นผู้รับเรื่องแทน และสั่งการ ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจัดทำรายงานเบื้องต้น (First Information Report) ตามด้วยลงมือสอบสวนคดี

ดังกล่าวตามคำสั่ง ในกรณีที่มิใช่การกระทำผิดที่ประจักษ์แล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีสิทธิดำเนินการสอบสวน หากแต่ต้องรอคำสั่งจากศาลเสียก่อน ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจรับผิดชอบการสอบปากคำพยานและผู้ต้องหา การค้นสถานที่ การจับกุมผู้ต้องหา ฯลฯ และเมื่อทำการสอบสวนคดีเสร็จสิ้นแล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ให้แก่ศาล ในกรณีที่เป็คดีที่มีพยานหลักฐานพอเพียงชัดเจน (Prima Facie Case) รายงานฉบับสมบูรณ์จะถูกจัดทำในรูปแบบของคำฟ้องคดีอาญาในชั้นศาลแขวง (Charge-Sheet) ซึ่งจัดทำโดยอัยการผู้จะทำการพิจารณาก่อนแล้วว่ามีหลักฐานเพียงพอหรือไม่ อย่างไรก็ตามอัยการทำได้เพียงให้คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจเท่านั้น การตัดสินใจว่าจะส่งผู้ต้องหาไปขึ้นศาลหรือไม่ขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยคำตัดสินของผู้กำกับกับการตำรวจประจำเขต (District Superintendent) ถือเป็นที่สิ้นสุด (Sharma, n.d.)

(4) หน่วยงานตรวจสอบกระบวนการสอบสวน

ประเทศญี่ปุ่น

หน่วยงานหลักด้านการตรวจสอบงานสอบสวนในประเทศญี่ปุ่นคือ “คณะกรรมการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ” ภายใต้สำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอนหัวหน้าสำนักงานตำรวจแห่งชาติและเจ้าหน้าที่ตำรวจระดับสูงของจังหวัดต่าง ๆ ทั้งยังมีหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในสำนักงานตำรวจแห่งชาติอีกด้วย (กิตติพงษ์ กิตยารักษ์, 2550) ในระดับจังหวัดคณะกรรมการรักษาความปลอดภัยจังหวัดจะได้รับการแต่งตั้งจากผู้ว่าราชการจังหวัด ผ่านการเห็นชอบของสภาจังหวัด โดยคณะกรรมการรักษาความปลอดภัยในแต่ละจังหวัดสามารถแต่งตั้งและถอดถอนหัวหน้าตำรวจจังหวัด กำหนดนโยบายหรือข้อบังคับในการปฏิบัติงานของตำรวจจังหวัด และปกครองตำรวจจังหวัด แต่จะไม่สามารถแทรกแซงกระบวนการสอบสวนของตำรวจจังหวัดได้ (กิตติพงษ์ กิตยารักษ์, 2550; หริส เสรีวิสัย, 2566)

ประเทศเกาหลีใต้

ในประเทศเกาหลีใต้ “สำนักงานสืบสวนสอบสวนการทุจริตคอร์รัปชันสำหรับเจ้าหน้าที่ระดับสูง” (Corruption Investigation Office for High-ranking Officials: CIO) คือองค์กรต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันที่ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาการผูกขาดอำนาจของอัยการโดยเฉพาะ ทั้งนี้ สำนักงานอัยการสามารถทำการตรวจสอบการดำเนินงานของสำนักงานฯ ได้เช่นกัน โดยเป็นไปตามหลักการตรวจสอบและถ่วงดุลซึ่งกันและกัน (Check and Balance) (Chisholm, 2021)

ประเทศอินเดีย

ข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานของตำรวจจะถูกตรวจสอบตามลำดับสายงาน การทรมานหรือการสูญเสียชีวิตที่เกิดจากฝีมือเจ้าหน้าที่ตำรวจมักถูกตรวจสอบโดยกรมสืบสวนสอบสวนคดีอาญา (Criminal Investigation Department) หากเป็นการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตคอร์รัปชัน จะมีผู้อำนวยการฝ่ายเฝ้าระวัง (Director of Vigilance) ซึ่งมักเป็นอธิบดีกรมตำรวจหรือเจตรตำรวจเป็นผู้ตรวจสอบ โดยผู้อำนวยการฝ่ายเฝ้าระวังจะรายงานต่อข้าหลวงฝ่ายเฝ้าระวัง (Vigilance Commissioner) ซึ่งมักเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนระดับสูง ในบางมลรัฐข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการใช้กำลังโดยตำรวจอาจถูกส่งต่อให้แก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนที่เรียกว่า “รองผู้รวบรวมเขต” (Deputy Collector) ซึ่งอยู่ภายใต้กรมสรรพากรหรือส่งต่อให้แก่เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่มีอำนาจทางการปกครอง หากข้อร้องเรียนใด ๆ

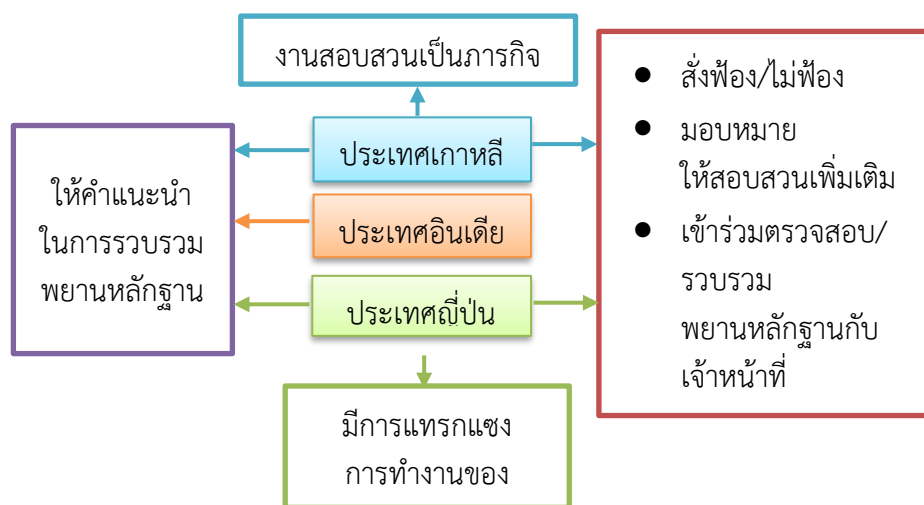
ได้รับการพิสูจน์แล้วว่าเป็นจริง คำสั่งฟ้องตามประมวลกฎหมายอาญาอินเดียจะถูกออกโดยศาลเพื่อจับกุมเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ประพฤติมิชอบในฐานะผู้ต้องหา (Raghavan, 2003)

อภิปรายผล

ผลการวิจัย พบว่างานสอบสวนคดีอาญาของประเทศญี่ปุ่นและอินเดียเป็นอำนาจหน้าที่หลักของตำรวจ ในขณะที่งานสอบสวนคดีอาญาของประเทศเกาหลีใต้เป็นอำนาจหน้าที่หลักของอัยการ สอดคล้องกับแนวคิดงานสอบสวนคดีอาญาของกรมสอบสวนคดีพิเศษ (2559) และ สันติ ผิวกองคำ (2564) นอกจากนี้ยังพบว่าบทบาทของอัยการในงานสอบสวนคดีอาญาของประเทศญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ พบว่าอัยการของทั้งสองประเทศมีบทบาทอย่างมากในงานสอบสวนคดีอาญา แม้ว่างานสอบสวนคดีอาญาของประเทศญี่ปุ่นหน้าที่หลักจะดำเนินงานโดยตำรวจ หากแต่อัยการมีความเป็นอิสระตามที่กฎหมายให้อำนาจในการดำเนินการสอบสวนได้ด้วยตนเอง หรือเข้าแทรกแซงการปฏิบัติงานได้เมื่อเห็นถึงความไม่เป็นธรรม อีกทั้งอัยการของประเทศเกาหลีใต้เป็นผู้รับผิดชอบการสอบสวนคดีโดยตรง นอกจากนี้อัยการของประเทศญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ สามารถใช้ดุลพินิจในการสั่งฟ้อง/สั่งไม่ฟ้อง อาจจะเข้าสอบสวนด้วยตัวเองหรือมอบหมายให้พนักงานสอบสวน/ตำรวจเป็นผู้สอบสวนและทำสรุปสำนวนการสอบสวนส่งให้อัยการตรวจสอบ และหากมีปัญหาข้อกฎหมายหรือการสอบสวนอัยการมีหน้าที่ในการให้คำแนะนำแก่พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ ทำให้เห็นว่าหน้าที่อัยการมีบทบาทหลักในงานสอบสวนคดีอาญาเป็นอีกหนึ่งแนวทางที่มีส่วนช่วยให้งานสอบสวนคดีอาญามีประสิทธิภาพ และมีการถ่วงดุลการดำเนินงานสอบสวนระหว่างตำรวจและอัยการ ซึ่งช่วยให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการงานสอบสวนคดีอาญามากขึ้น ซึ่งเป็นไปตามที่งานของ กฤษณพงศ์ พุตระกูล (2564)

องค์ความรู้ใหม่จากงานวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานสอบสวนคดีอาญาของประเทศไทย พบว่าข้อมูลหรือรายงานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาเกี่ยวกับงานสอบสวนคดีอาญาของตำรวจ เพื่อค้นหาปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขปรับปรุงงานสอบสวนคดีอาญาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น หากแต่แนวทางหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมงานสอบสวนคดีอาญาให้มีประสิทธิภาพ ทั้งยังช่วยลดภาระงานของตำรวจ คือ การให้อัยการเข้ามามีบทบาทในงานสอบสวนคดีอาญา เพื่อให้เกิดการถ่วงดุล และอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้อย่างแท้จริง

แผนภาพที่ 2 บทบาทของอัยการในงานสอบสวนคดีอาญาของประเทศญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และอินเดีย

จากแผนภาพที่ 1 แสดงให้เห็นว่าบทบาทของอัยการในงานสอบสวนคดีอาญาของประเทศญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และอินเดีย มีความเหมือนและแตกต่างกัน โดยพบว่าอัยการของประเทศเกาหลีใต้เป็นผู้รับผิดชอบ การสอบสวนคดีโดยตรง ในขณะที่อัยการของประเทศญี่ปุ่นและอินเดียไม่มีอำนาจหน้าที่หลักในการ ดำเนินงานสอบสวนซึ่งเป็นภารกิจหลักของตำรวจสอบสวน

หากแต่อัยการของประเทศญี่ปุ่นและเกาหลีใต้มีบทบาทในงานสอบสวนคดีอาญาที่เหมือนกัน คือ สามารถใช้ดุลพินิจในการสั่งฟ้อง/สั่งไม่ฟ้อง อาจจะเข้าสอบสวนด้วยตัวเองหรือมอบหมายให้พนักงานสอบสวน เป็นผู้สอบสวนและทำสรุปสำนวนการสอบสวนส่งให้อัยการตรวจสอบ และหากมีปัญหาทางข้อกฎหมายหรือ การสอบสวนอัยการมีหน้าที่ในการให้คำแนะนำแก่พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ ในขณะที่อัยการของ ประเทศอินเดียทำได้เพียงให้คำแนะนำในการรวบรวมพยานหลักฐานแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจเท่านั้น เนื่องจาก อำนาจหน้าที่ในงานสอบสวนคดีอาญาจะต้องดำเนินการโดยตำรวจเท่านั้น ทั้งยังระบุไว้ชัดเจนว่ามีให้อัยการ แทรกแซงการทำงานของพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ

ดังนั้น ผลการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นองค์ความรู้บทบาทอำนาจหน้าที่ของอัยการของประเทศญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และอินเดีย ที่หน่วยงานด้านกระบวนการยุติธรรม นักวิชาการ นักวิจัย หรือผู้ที่สนใจงานสอบสวน คดีอาญาของอัยการจะสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานได้

สรุป

ระบบงานสอบสวนคดีอาญาของประเทศญี่ปุ่นและอินเดียมีตำรวจเป็นผู้รับผิดชอบหลัก โดยที่ อัยการจะคอยให้คำแนะนำในการรวบรวมพยานหลักฐานแก่ตำรวจเท่านั้น ในขณะที่ระบบงานสอบสวน คดีอาญาของประเทศเกาหลีใต้มีอัยการเป็นผู้รับผิดชอบหลักของคดี โดยที่มีตำรวจเป็นผู้ช่วยสนับสนุน การดำเนินงานสืบสวนสอบสวนให้อัยการ ในส่วนของกระบวนการสอบสวนของประเทศญี่ปุ่นและอินเดีย พบว่าหากตำรวจพบหรือได้รับแจ้งว่ามีการกระทำความผิดทางอาญาเกิดขึ้น ตำรวจสอบสวนมีหน้าที่รวบรวม พยานหลักฐาน และสอบปากคำผู้ต้องหา และจัดทำสำนวนการสอบสวนและพยานหลักฐาน

ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดส่งให้แก่ผู้การ หากแต่ผู้การของญี่ปุ่นจะเป็นผู้ลงความเห็นสั่งฟ้อง/ไม่ฟ้องคดีอาญา สามารถสอบสวนคดีอาญาด้วยตัวเอง และมีอำนาจตามกฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่สอบสวนคดีอาญา โดยอิสระในขณะที่ผู้การของประเทศอินเดียนั้น จะเป็นผู้จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ในรูปแบบคำฟ้องคดีอาญา เพื่อให้ตำรวจสอบสวนนำไปส่งให้แก่ศาล เพื่อดำเนินการขั้นต่อไป ในขณะที่ผู้การของประเทศอินเดียนั้นจะเป็นผู้จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ในรูปแบบคำฟ้องคดีอาญา เพื่อให้ตำรวจสอบสวนนำไปส่งให้แก่ศาลเพื่อดำเนินการขั้นต่อไป ในขณะที่กระบวนการสอบสวนคดีอาญาของประเทศเกาหลีใต้จะเริ่มต้นเมื่อตำรวจสามารถคุมตัวผู้ต้องหาได้ ตำรวจจะทำการสืบสวนสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานให้ได้มากที่สุด โดยที่ผู้การจะเข้ามามีส่วนร่วมในการสอบสวนคดีตั้งแต่เบื้องต้น และจัดทำบันทึกคำให้การ เพื่อนำไปใช้ประกอบการจัดทำสำนวนสอบสวนให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์มากที่สุดเพื่อลงความเห็นสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องคดีต่อไป และบันทึกคำให้การที่จัดทำโดยผู้การ ถือว่าเป็นหลักฐานพยานที่แข็งแกร่งอย่างมากในชั้นศาลต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำเสนอผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนานโยบายด้านกระบวนการยุติธรรม เพื่อยกระดับระบบงานสอบสวนในกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นธรรมต่อประชาชน อีกทั้งใช้เป็นเอกสารเชิงวิชาการด้านงานสอบสวนสำหรับนักวิชาการ นิสิตนักศึกษา และบุคคลที่สนใจ เพื่อนำไปใช้ประกอบการจัดทำรายงานการวิจัย หรือใช้เป็นแนวทางสร้างความร่วมมือด้านงานสอบสวนระหว่างพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจและผู้การต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับงานสอบสวนคดีอาญาของผู้การในประเทศอื่น ๆ ที่มีประสิทธิภาพในงานสอบสวนคดีอาญา โดยต้องมีการเปรียบเทียบกับงานสอบสวนของประเทศไทย หรืองานสอบสวนคดีอาญาในอาเซียน เพื่อให้เห็นถึงการปฏิบัติงานสอบสวนคดีอาญา สภาพปัญหาอุปสรรค เพื่อนำไปสู่การวางแผนร่วมมือในระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณพงศ์ พุทธระกุล. (2564). *วิเคราะห์ (ร่าง) พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา พ.ศ. สถาบันพระปกเกล้า*. ใน รายงานการวิจัย. สืบค้น 4 กันยายน 2564. จาก <https://kpi.ac.th/uploads/pdf/hSm1AH2qbSHKO3M9KwQuQ7Hbt6Oc5FJzCiZOhMyn.pdf>.
- กรมสอบสวนคดีพิเศษ. (2559). *การสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อผลงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ประจำปี 2558*. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.
- กิตติพงษ์ กิตยารักษ์. (2550). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับตำรวจต่างประเทศ*. กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ กระทรวงยุติธรรม.
- พรรณชญา ศิริวรรณบุษย์ และคณะ. (2557). *เอกสารสรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย : การปฏิรูปงานสอบสวนตำรวจ : จะทำให้ประชาชนเชื่อมั่นในความเป็นอิสระมีประสิทธิภาพเป็นมืออาชีพได้อย่างไร*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิเอเชีย.
- พรรณชญา ศิริวรรณบุษย์ และคณะ. (2565). *บทบาทพนักงานอัยการในการสอบสวนคดีเพื่อการถ่วงดุลในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา: จากปัจจุบันสู่อนาคต*. ใน รายงานการวิจัย. นครปฐม: คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พรรณชญา ศิริวรรณบุษย์. (2559). *แนวทางการปฏิรูประบบงานสอบสวนของตำรวจไทย*. *วารสารสังคมศาสตร์*, 46(2), 131-146.
- พรรณชญา ศิริวรรณบุษย์. (2559). *แนวทางการปฏิรูประบบงานสอบสวนของตำรวจไทย*. ใน รายงานการวิจัย. นครปฐม: คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศิริระ บุญภินนท์. (2555). *กระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศญี่ปุ่น*. ใน ญัตติวัฒน์ สุทธิโยธิน (บรรณาธิการ). *ประมวลสาระชุดวิชาการบริหารงานยุติธรรมเปรียบเทียบชั้นสูง*. หน่วยที่ 6-10 (หน้า 9-6 – 9-29). นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.
- สันติ ผิวทองคำ. (2564). *ระบบสอบสวนคดีอาญาในบทบาทพนักงานสอบสวนที่เหมาะสมกับประเทศไทย*. *วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 50(3), 314-350.
- หริส เสรีวิสัย. (2566). *ปัญหาการจำกัดอำนาจการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ฝ่ายปกครอง กระทรวงมหาดไทย*. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 10(1), 162-181.
- COP'S Magazine. (2560). *อัยการเข้าควบคุมการสอบสวนแต่ต้นศึกษาและตีความผลสัมฤทธิ์ในญี่ปุ่น*. สืบค้น 30 มิถุนายน 2566. จาก <https://www.cops-magazine.com/topic/8593/>.
- Chisholm, N. (2021, January 15). *How Prosecutorial Independence is Lost: An Empirical Look Inside South Korea's Bureaucratically Organized Prosecution*. Retrieved January 9, 2022 from <https://ssrn.com/abstract=3766683>.
- Lee, J. S. (n.d.). *The Characteristics of The Korean Prosecution System and the Prosecutors, Direct Investigation*. Retrieved January 17, 2022 from https://www.unafei.or.jp/publications/pdf/RS_No53/No53_13VE_Soo.pdf
- Pyo, H. K. & Rhee, K. (2007). *Productivity Analysis on the Service Sector in Korea: Evidence from Industry Level and Firm-Level Data*. Retrieved January 17, 2022 from https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3132831

- Raghavan, R. K. (2003). The Indian Police: Problems and Prospects. *The Journal of Federalism*, 33 (4), 119–134.
- Raj, P. & Yadav, S. (2020). Challenges in Police Investigations in India. *Pen Acclaims*, (9), 1-13. Retrieved June 29, 2023 from <http://www.penacclaims.com/wp-content/uploads/2020/04/Prithivi-Raj.pdf>.
- Sharma, M. L. (2007). The role and function of prosecution in criminal justice. *ANNUAL REPORT FOR 1997 and RESOURCE MATERIAL SERIES No. 53*, 185.